

OKUL BAŞARISINDA AİLE FAKTÖRÜ

EYYÜP APAK

Rehber Öğretmen & Psikolojik Danışman

Hasan Öztimur İlkokulu

Okulda başarı okulla birlikte başlar gibi düşünülse de aslında bir çocuğun başarılı olması için okul başlamadan önce yapılması gerekenler vardır.

Çocuğunuzun akademik hayatında başarılı olabilmesi için çocuğa karşı göstereceğiniz temel yaklaşım ve tutumlar sonraki sayfalarda açıklanmıştır.

ERKEN YAŐTA KAPASİTELERİ ÖLÇÜSÜNDE KENDİLERİ İÇİN ANLAMLI OLAN SORUMLULUKLARI ÇOCUĞA VERMEK, BAŞARILI ÇOCUK YETİŐTİRMENİN EN ÖNEMLİ ADIMIDIR

- ▶ Kendine anlamlı gelen sorumluluk vermek ne demek ?
- ▶ Çocuk için anlam ifade edecek; evin içinde onunda bir birey olduğunu, görevleri olduğunu gösteren sorumlulukları vermek diyebiliriz.

Örneğin sabah kalktığında pijamalarını çıkarıp katlayarak yerine kaldırmak, soyunduğu kıyafeti kirli sepetine atmak, odasından çıkarken ışığı kapatmak, yemek saatinde masaya tabak koymak ya da yemek sonrasında tabağını tezgaha koymak ya da makineye koymak gibi..... tüm bu sayılanlar yaşının uygunluğuna göre verilmesi gereken bazı sorumluluklardır.

BAŞARIYI DEĞİL ÇABAYI DESTEKLEYEN AİLELERİN ÇOCUKLARI DAHA BAŞARILIDIR.

- ▶ Çocuğunuzu sadece sonuç odaklı desteklemek yerine sonuca ulaşırken gösterdiği emeği ön plana çıkararak desteklemek; motive olması, başarısızlık neticesinde pes etmemesi için oldukça etkili olacaktır.
- ▶ Çocuğa harcadığı emeğin öneminin vurgulanması, yaşamın tüm evrelerinde başarıya ulaşılması için defalarca deneme yapılmasının ve efor sarf etmenin gerekliliğinin daha iyi özümsemesini sağlayacaktır.

EBEVEYNLERİ İLE KALİTELİ ZAMAN GEÇİREN, DİNLENİLDİĞİNİ, ANLAŞILDIĞINI VE DEĞER VERİLDİĞİNİ DÜŞÜNEN VE HİSSEDEN ÇOCUK DAHA BAŞARILI OLACAKTIR.

Dinleyen ve çocuğa değer veren aile ortamında büyüyen çocuk, duygularını rahatlıkla ifade edebilir. Çocuk, aile ortamında ilişkileri anlamlandırmayı öğrendiği için öğretmeninin, arkadaşlarının duygularını da anlamlandırma öngörüsüne sahip olacaktır. Bu da okulda yaşanabilecek stresi minimize edecek ve beraberinde başarıyı getirecektir.

AİLE ORTAMINDA SEVİLEN, SAYILAN VE KENDİNİ ÖNEMLİ HİSSEDEN ÇOCUK OKULDA BAŞARILI OLACAKTIR.

- ▶ Sevilen çocuk sevmeyi öğrendiği gibi sevmeyi de öğrenir. Önemsendiğini hisseden çocuk etrafındaki kişileri, olayları da önemseyecektir.
- ▶ Sevilen ve saygı gösterilen, önem verilen çocuk kendini değerli hissedecektir. Böylelikle çocuğun benlik saygısı; kendilik değeri yüksek olacak ve yaşamı boyunca önüne çıkan her türlü zorlukla baş edebilecektir. Sonuçta başarıya ulaşma noktasında azimle, kararlılıkla ilerleyiş gerçekleşecektir.

AİLELERİN YAPMASI GEREKEN ÖNEMLİ FAKTÖRLERDEN BİRİSİ DE ÇOCUĞA İSTEKLERİNİ ERTELEMESİNİ ÖĞRETMEKTİR.

Çocuklar haz ilkesi doğrultusunda yaşarlar. Bu gayet normaldir ve aileler çocuklarını mutlu etmek adına onun tüm isteklerini yerine getirmeye çalışırlar. Zamansal ve mekansal olarak yerine getirilemeyecek; uygun olmayan talepleri bile yerine getiren aileler bunu çocuklarının iyilikleri, hiç üzülmemeleri, mutlu olmaları için yaptıklarını ifade etmektedirler.

İstekleri her zaman anında gerçekleşen çocuklar sosyal ortam olan okulda kurallara uyum çekmekte güçlük yaşayacak, bu durum çocuğun başarısızlık yaşamasına da neden olabilecektir.

Sorumluluklarımızı gerçekleştirme surcinde önümüze set çekecek farklı isteklerimizin, zevklerimiz z u hur etmesi; sorumluluklarımızı perdelemeleri halinde bunların ertelenmesi gerekmektedir. Yapılması gereken; aciliyetle bitirilmesi gereken sorumlulukları ele almak ve arzularımızı daha makul bir zamanda gerçekleştirmek üzere telemektir. Böylelikle başarıya ulaşmak daha kolay olacaktır.

ocuk sorumluluklarını gerçekleştirmesine engel teşkil edecek nitelikteki isteklerini ertelemeyi ğrenemediğinde, dev yapmak, ders çalışmak, okula gitmek yerine ocuğ un mobil oyunları oynamayı ya da televizyon seyretmeyi öncelikli olarak tercih etmesi ve sorumluluklarını yerine getirmekte oldukça zorluk çekmesi ve sonuçta başarısızlık yaşaması kaçınılmaz olacaktır..

HER İSTEDİĞİ YAPILAN ÇOCUK HAYATTAKİ ZORLUKLARI İDRAK EDEMEYECEK, BÜYÜDÜĞÜNDE KARŞISINA ÇIKABİLECEK EN UFAK ZORLUKTA BOCALAYACAKTIR.

Aileler çocuklarına yardımcı olmak ve onların mutlu olmasını isterken farkında olmadan onlara zarar verebilmektedirler. Onun hayatını kolaylaştırmak adına sorumluluk vermemek, her şeyi hazır olarak altın tepside önüne sunmak, yorulmasını - zorlanmasını diye onun adına her şeyi yapmak, çocuğun bağımlı kişilik geliştirmesine ve gelecek yaşamda öz güveni düşük – mutsuz bir birey olmasına neden olacaktır.

Bu nedenle çocuğun isteklerini yerine getirmek yerine onun o isteğine ulaşmak için çabalamasını sağlamak ve çabasının arkasında olmak ve desteklemek gerekmektedir.

Abartılmış bir şekilde çok fazla korunan, kollanan çocuk büyüdükçe sosyal hayatta yaşayacağı ufacık zorluklar karşısında bile muhtemelen incinecek, yıpranacak ve mutlu bir yaşam sürmesi güçleşecektir..

ÇOCUK DEMOKRATİK BİR ORTAMDA BÜYÜMELİDİR.

Çocuk demokratik bir ortamda yaşıyorsa, evdeki her birey duygu, düşüncelerini rahatlıkla paylaşabiliyorsa, aile bireyleri birbirlerine değer verip, saygı gösteriyorsa, çocuğun başarıları takdir ediliyor, başarısızlıkları kınanmıyorsa ve başarıya ulaşması için aile çocuğa rehber oluyorsa çocuğun özgüveni gelişecek, kendine olan inancı çok yüksek olacaktır. Bu da başarıyı beraberinde getirecektir.

Baskıcı tutumla yetiştirilen çocuk için itici güç içsel motivasyon değil aksine baskı olduğundan genellikle baskı görme ihtimali olduğunda sorumluluklarını dışsal motivasyonla gerçekleştirecektir fakat baskı ortadan kalktığında sorumluluklarını gerçekleştirme noktasında gevşeklik, isteksizlik baş gösterecektir.

Baskı vesilesiyle görevlerini yapmaya itilen çocuk yapmazsa veya yapmaya çalışsa bile başaramazsa baskı göreceğinden ötürü zihninin bir köşesinde her zaman korku – kaygı olacaktır.

Maalesef bu durum çocuğun içine kapanmasına, ürkek olmasına ya da saldırganca davranış göstererek kendisini ortaya koymasına neden olacaktır.

Her istediği yapılan çocuk ise en ufak zorlukta başarısızlık – yetersizlik duygusu yaşayacak ve zorlukla baş edebilmesi için ailesinden yardım isteyecek, kendisine yardım edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda ise pes edip, sorumluluktan kaçma davranışı sergileyebilecektir.

ÇOCUK BAŞARIYA İÇSEL MOTİVASYONLA YÜRÜMELİDİR.

Çocuklar yetişkinler gibi geleceği düşünemeyecekleri için çocuğun önüne yakın hedefler konulmalıdır. Çocuk, uzun vadeli hedefleri yaşı ve zihinsel gelişimi nedeniyle içselleştiremeyebilir. Çocuğa elbette ödüller, olumlu pekiştireçler verilmelidir fakat çocuk daima ödüle endeksli olarak davranışlarına yön vermemelidir. Çocuk öğrenmenin kendisini de ödül olarak görmelidir.

AILELER ÇOCUKLARINA SÖYLEMEKTEN, SÜREKLİ TELKİN ETMEKTEN ZİYADE YAPARAK ÖRNEK OLMALIDIR.

Çocuklar söylediklerimizden çok daha fazla yaptıklarımızdan etkilenirler. Çocuğumuzun sakin olmasını istiyorsak bizzat kendimiz öncelikle sakin davranmalıyız. Kitap okumasını istiyorsak küçük yaştan itibaren çocuğumuza kitap okuyarak kitap sevgisini aşılmalıyız. Kendimize de bireysel olarak kitap okumak için zaman ayırmalı ve çocuğumuzun kitap okurken bizi görmesini sağlamalıyız. Böylelikle çocuğumuza olumlu bir rol modeli teşkil ederek güzel alışkanlıklar kazanmasına vesile oluruz.

SON SÖZ

- ▶ Başarının yolu sevgiden geçmektedir. Sevilen, kabul edildiğini hisseden, önemsenen, görüş ve fikirlerine saygı duyulan çocuğun kendilik değeri olumlu yönde gelişeceğinden yaşamı boyunca önüne çıkacak tüm engelleri aşacak; mutlu ve başarılı bir birey olacaktır.

- ▶ Sevgiyle kalın...

KAYNAK

https://izmitram.meb.k12.tr/icerikler/okul-basarisinda-aile-faktoru_10012507.html

TEŐEKKÜRLER